Budapest X. kerület, Kőbánya
Szent László téri park és környezetének megújítása
Tájépítészeti ötletpályázat

Zárójelentés

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat

2026. október

Tartalom

1. Az ötletpályázat címe, célja, tárgya és jellege 3
   1.1. Az ötletpályázat kiírója 3
   1.2. Az ötletpályázat címe 3
   1.3. Az ötletpályázat tárgya 3
   1.4. Az ötletpályázat célja 3
   1.5. Az ötletpályázat jellege 3
2. Az ötletpályázat lebonyolításának ütemezése 4
   2.1. A pályázatok benyújtása és felbontása 4
   2.2. A pályázatok értékelése 4
3. A pályaművek érvényességének ellenőrzése 4
   3.1. A benyújtott pályaművek formai ellenőrzése 4
   3.2. A benyújtott pályaművek pályázati kiírási megfelelésének ellenőrzése 4
4. A pályaművek értékelése 4
   4.1. A pályaművek értékelésének szempontjai 4
   4.2. Az ötletpályázat eredményének összefoglaló értékelése 5
   4.3. Az egyes pályaművek részletes szakmai bírálata 5
5. Az ötletpályázat eredménye 17
6. Az ötletpályázat hasznosításának módjára és lehetőségeire tett ajánlások 18
   6.1. Az ötletpályázat eredményessége 18
   6.2. A továbbtervezés jogi és eljárási kerete 18
   6.3. A koncepcióterv alapjául javasolt pályamű 19
      A megtartandó alapelemek 19
      A továbbtervezés során kezelendő kérdések 19
   6.4. A díjazott és megvett pályaművek beépítésre javasolt elemei 20
   6.5. Tematikus ajánlások a koncepciótervhez a kiírás céljai szerint 21
      6.5.1. Az épített örökséghez illeszkedő parkfelújítás és a két térrész vizuális kapcsolata ... 21
      6.5.2. A térhasználat differenciálása, a térrészek karaktere 22
      6.5.3. A zöldfelületek mennyiségi és minőségi növelése 22
      6.5.4. A térhasználat minősége 22
      6.5.5. Az intézmények és a szabadtér kapcsolata 23
      6.5.6. A parkhasználat és a gyalogos forgalom elsődlegessége 23
      6.5.7. Gépjárműforgalom, forgalomcsillapítás és rendezett parkolás 23
      6.5.8. Csapadékvíz-gazdálkodás 24
      6.5.9. Gazdaságosság, ütemezhetőség és fenntartás 24
7. A továbbtervezés folyamatára vonatkozó ajánlások 24

Budapest X. kerület, Kőbánya
Szent László téri park és környezetének megújítása
Tájépítészeti ötletpályázat - Zárójelentés

Jelen zárójelentés (a továbbiakban: Zárójelentés) a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat (a továbbiakban: Kiíró) által kiírt, a tervpályázati eljárásokról szóló 310/2015. (X. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tervpályázati rendelet) 34. §-a szerinti, „Budapest X. kerület, Kőbánya Szent László téri park és környezetének megújítása – Tájépítészeti ötletpályázat" nyílt ötletpályázat bírálóbizottsága (a továbbiakban: Bírálóbizottság) által, a Tervpályázati rendelet 25. § (3) bekezdése alapján készített Zárójelentés, amely a Bírálóbizottság Ötletpályázattal kapcsolatos írásbeli összegzését tartalmazza a Kiíró számára az alábbiak szerint.

1. Az ötletpályázat címe, célja, tárgya és jellege

1.1. Az ötletpályázat kiírója

Az ötletpályázat Kiírója:

Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat

1102 Budapest, Szent László tér 29.

1.2. Az ötletpályázat címe

Budapest X. kerület, Kőbánya Szent László téri park és környezetének megújítása

Tájépítészeti ötletpályázat

1.3. Az ötletpályázat tárgya

Az ötletpályázat tárgya a Budapest X. kerület, Kőbánya Szent László téri park és környezete értékőrző megújítását célzó koncepcióterv készítésének megalapozása a meglévő épített értékek védelmével, a terület revitalizációjával, zöld-kék infrastruktúra elemek, valamint színvonalas tájépítészeti eszközök alkalmazásával.

1.4. Az ötletpályázat célja

A Kőbányai Szent László Templom környezetét alkotó park és annak tágabb környezete, a Kőrösi Csoma Sándor út túloldalán lévő Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ előtti park együttesen alkotják Kőbánya történeti kerületközpontját. A terület súlypontját alkotó Lechner Ödön által tervezett világörökség-várományos Szent László Templom és környezete a természeti és épített örökség szempontjából jelentős értéket képviselnek.

A Kőbányai Önkormányzat célja a Szent László tér és környezetének értékőrző, ütemezhető megújítása oly módon, hogy a tér kerületközponti szerepének megőrzésével, a két térrész vizuális kapcsolatának erősítésével, a meglévő funkciók felülvizsgálatával, minőségi javításával, színvonalas tájépítészeti eszközök alkalmazásával, a közterület rendezett használati módjának kialakításával és fenntartható módon történő üzemeltetésével modern, de a hagyományait tisztelő új főtér jöjjön létre.

1.5. Az ötletpályázat jellege

Az eljárás jellege: nyílt, egyfordulós, titkos ötletpályázat.

2. Az ötletpályázat lebonyolításának ütemezése

2.1. A pályázatok benyújtása és felbontása

A pályaművek benyújtásának határideje (E-tervpálya elektronikus úton benyújtás és papír alapon benyújtás):	2026. augusztus 12. 16:00
A bontás időpontja:	2026. augusztus 13. 10:00

2.2. A pályázatok értékelése

A pályaművek előzetes szakértői értékelése:	2026. augusztus 13. – szeptember 9.
A Bírálóbizottság plenáris ülése, a pályaművek értékelése:	2026. szeptember 9.
A zárójelentés elfogadása, a pályaművek szerzőinek felfedése:	2026. szeptember 30.
Eredményhirdetés:	2026. október 12. 16:00

3. A pályaművek érvényességének ellenőrzése

3.1. A benyújtott pályaművek formai ellenőrzése

A Bírálóbizottság megállapította, hogy a határidő lejártáig összesen 10 darab pályaművet nyújtottak be mind elektronikus úton az E-tervpályázat rendszerben, mind papír alapon.

A jelenlevők a jogszabályi előírásoknak és a pályázati kiírásnak megfelelően elvégezték a beérkezett pályaművek alaki és technikai vizsgálatát.

Az elektronikus úton érkezett pályaművek E-tervpálya rendszer időbélyegzőit és a papír alapon érkezett pályaművek érkezési idejét megvizsgálva megállapítást nyert, hogy valamennyi, összesen 10 pályamű mindkét csatornán a határidő lejárta előtt beérkezett.

A papír alapon benyújtott összes pályamű csomagolása zárt és sérülésmentes volt.

A benyújtott pályaművek a titkosság feltételeit nem sértették meg.

3.2. A benyújtott pályaművek pályázati kiírási megfelelésének ellenőrzése

A 0S7CR3 azonosítójú 10. bírálati sorszámú pályamű a pályázati kiírás 4.2. fejezete szerinti tartalmi követelményeket hiányosan teljesítette, mivel a pályamű nem tartalmaz számításokat és kimutatásokat (tervezett fakivágások listája, mennyiségi kimutatás a főbb tervezett felületek felsorolásával, költségbecslés, tervezett zöldfelület kimutatás), ezért a Bírálóbizottság a tartalmi hiányosságot tartalmazó 0S7CR3 kódú 10. sorszámú pályaművet a pályaművek további értékeléséből kizárta.

A benyújtott többi pályamű a fenti követelményeknek megfelelt, így az értékelésükre sor került.

4. A pályaművek értékelése

4.1. A pályaművek értékelésének szempontjai

A pályázati kiírás szerint a megújítás átfogó céljai és az elbírálás szempontjai az alábbiak:

- az épített örökség státuszához illeszkedő parkfelújítás a Kőrösi Csoma Sándor út menti két térrész közötti vizuális kapcsolat erősítésével,
- a térhasználat differenciálása, az egyes térrészek karakterének kialakítása,

- a zöldfelületek mennyiségének és minőségének növelése, igényes megújítása fenntartható módon, az ökologikus zöldfelületgazdálkodás elveit is figyelembe véve,
- a térhasználat felülvizsgálata, minőségének megújítása,
- a területen lévő intézmények és a szabadtér szorosabb kapcsolatának kialakítása,
- a parkhasználat és gyalogos forgalom elsődlegességének biztosítása,
- a gépjárműforgalom forgalmi rendjének felülvizsgálata, a gépjárműforgalom-csillapítás lehetőségeinek vizsgálata és a rendezett parkolás kialakítása,
- a csapadékvíz-gazdálkodás jelenlegi rendszerének felülvizsgálata, a burkolatokon és egyéb épített elemeken keletkező csapadékvizek helyben tartása és hasznosítása érdekében.

Az elbírálás további szempontjai:

- gazdaságos, költséghatékony, alacsony karbonlábnyomú megoldások preferálása,
- a megvalósítás ütemezhetősége,
- fenntarthatóság, alacsony üzemeltetési költség.

4.2. Az ötletpályázat eredményének összefoglaló értékelése

Az ötletpályázat megalapozta a Szent László tér és környezetének megújítását, annak érdekében, hogy az ötletpályázat eredményeinek felhasználásával elkészülhessen a tervezési terület tájépítészeti koncepcióterve, majd ennek alapján az engedélyezési és kiviteli terv. A tervezési folyamatot és az engedélyezési eljárásokat követően a Kőbányai Önkormányzat a Szent László téri park és környezetének ütemezett megújítását tervezi megvalósítani.

4.3. Az egyes pályaművek részletes szakmai bírálata

1. bírálati sorszámú pályamű értékelése (E-tervpálya kód: 268L28)

Bírálóbizottsági döntés: Nem díjazott

A pályamű a Szent László templom tornyának hatszögletű geometriájából vezeti le a tér egészének arculati és térszerkezeti rendszerét. A világosan megfogalmazott és következetesen végigvezetett alapgondolat könnyen felismerhető identitást ad a tervnek. A koncepció levezetését bemutató infografikus ábrák jól értelmezhetők, a látványtervek attraktívak, a pályamű egységes, fiatalos arculatot mutat. A hatszög motívuma azonban a burkolatokban, a növényfelületekben, az utcabútorokban és a pavilon kialakításában olyan mértékben uralja a tervet, hogy több megoldás nem a helyszín tényleges térhasználati és történeti adottságaiból, hanem az előre választott formából következik. Ez a formavilág a történeti, világörökségi városmányos környezetben túlontúl hangsúlyos, és több helyen konkurál a műemléki épületekkel.

A templom főbejárata előtt kialakított reprezentatív tér megfelelő helyszínt biztosíthat az egyházi események számára. A déli térrész burkolt felülete azonban nem kapcsolódik szervesen a Kulturális Központ bejáratához, ezért az intézmény tényleges előtere továbbra is alulhangsúlyozott marad. A Polgármesteri Hivatal és a Kroó György Zene- és Képzőművészeti Iskola előtti térrészek kialakítása sematikus, nem reagál megfelelően az épületek térarányaira, középtengelyére és bejárati helyzetére. A templom mögötti lépcsős fórumok és ülőhelyek használati szempontból érdekes javaslatok, összesített méretük és erőteljes megjelenésük azonban túlzó. A Lechner Ödön szobor és emlékmű mögé helyezett íves pihenő kedvezőtlenül viszonyul az emlékműhöz.

A terv jelentős mennyiségű burkolatot alkalmaz, miközben a zöldfelületeket több helyen kisebb egységekre szabdalja. A déli térrész tagolt gyepfoltjainak rendkívül hosszú szegélyvonala jelentős fenntartási igényt generál. A gyephézagos burkolatok nagy felületű gyalogos alkalmazása

használati és akadálymentességi szempontból sem megfelelő. A tervlapokon ábrázolt fák közel azonos méretben jelennek meg, a zöldfelületi koncepció pedig erőteljesen sematikus, nem kellően rendszerezett és részletezett. Az esőkertek és a kék zöld infrastruktúra alkalmazása megfelelő irányt képvisel, de a rendszer működésének rajzi és műszaki bemutatása elnagyolt.

Az egyedi utcabútorok illeszkednek a választott arculathoz, megjelenésük azonban több helyen robusztus, használatuk pedig nem minden korosztály számára megfelelő. Az egyedi burkolatok, berendezési tárgyak és formai részletek kivitelezése, fenntartása és későbbi pótlása várhatóan jelentős költséget generál.

A pályamű a Szent László teret és a Kőrösi Csoma Sándor Kulturális Központ előterét egységes parkként kezeli, a Kőrösi Csoma Sándor út elválasztó szerepének oldására törekedve. Közlekedési szempontból kedvező a parkon belüli gépjárműforgalom csökkentése, miközben a Polgármesteri Hivatal és a Zeneiskola körüljárhatósága biztosított marad. Előremutató a Kőrösi Csoma Sándor út és a Halom utca csomópontjának határozott újragondolása, amely lehetővé teszi a Lechner-emlékmű parkba történő integrálását. A parkolási rendszer átalakítása ugyanakkor visszafogott: a Polgármesteri Hivatal melletti parkolóhelyek megmaradnak, míg a Kőrösi Kulturális Központ parkolási igényeit a Bánya utcára szervezett tömbparkoló szolgálja ki. A Zeneiskolánál kialakított K+R-zóna az intézményi érkezések kezelésére részleges megoldást kínál. Összességében a pályamű közlekedési rendszere a gépjárműforgalom mérséklésének irányába mutat, azonban a terület intézményi forgalmi és érkezési helyzeteinek teljes körű kezeléséhez további forgalomtechnikai pontosítás szükséges.

A Bírálóbizottság elismerte a pályamű világos alapgondolatát, egységes arculatát és magas színvonalú bemutatását. A formai koncepció túlsúlya, a történeti környezethez való problematikus illeszkedés, a nagy burkolati arány, a sematikus zöldfelületi rendszer, valamint a használati, közlekedési és fenntartási problémák miatt azonban a pályaművet nem részesítette díjazásban.

A Bírálóbizottság külön megvizsgálta a „HATSZAGON” megnevezés titkossági vonatkozását, és megállapította, hogy a cím nem teszi felismerhetővé a szerzőt vagy annak munkahelyét, ezért nem sértette a pályázati titkosságot. A nem díjazásról szóló döntés kizárólag szakmai mérlegelésen alapult.

2. bírálati sorszámú pályamű értékelése (E-tervpálya kód: JM25R7)

Bírálóbizottsági döntés: Megosztott III. díj 3 000 000 Ft

A „két térfél egy gyűrű” koncepció egyetlen, könnyen érthető szervezőelemmel kívánja összekapcsolni az eltérő karakterű térrészeket. A gyűrű sétány folyamatos parkélményt és jól követhető belső útvonalat kínál, amelyre az intézményi előterek és a különböző használati zónák felfűzhetők. A Bírálóbizottság értékelte a világos rendszert, amely helyenként jól illeszkedik a helyszínrajzi adottságokhoz, máshol viszont kifejezetten erőltetettnek hat. A koncepció és a két térrész közötti kapcsolat akkor válik teljessé, ha a Halom utcánál új gyalogosátkelőhely létesül a csomópont jelentős átépítésével, a Bánya utcai meglévő átkelő pedig áthelyezésre kerül. Ezek nélkül a gyűrű nem záródik össze, ami nehezíti a koncepció kibontakozását.

A Szent László Templom előtt a hármas bejáratra jól reagáló térrészt alakít ki, a főhomlokzat és a torony felé vezető tengelyek viszont csak kisebb burkolati kiszélesedést kapnak, így a szakrális épület városszerkezeti súlya nem érvényesül eléggé. A templom mögötti területet a többi pályaműhöz képest építettebben fogalmazza meg. A térszerkezet jól követi a használati igényeket és a kialakult gyalogos közlekedési irányokat, ugyanakkor a nagyszínpad és a fő rendezvénytér így a lakóházak közvetlen közelébe kerül, ami a használatból fakadóan eseti

zajkonfliktust okozhat. Előremutató megoldás, hogy több rendezvényhelyszínt is kijelöl, ami csökkenti az egyes területek túlzott igénybevételét.

A Polgármesteri Hivatal és a Zeneiskola parkkal való kapcsolatát „lúdláb" sétányokkal oldja meg. Ezek kevésbé illeszkednek a nagyvonalú gyűrűs koncepcióba, a használat során pedig áttaposott, elaprózott zöldfelületeket és kihasználatlan útfelületeket eredményeznek, ami nem válik a pályamű előnyére.

A Kőrösi Kulturális Központ fogadórésze több szempontból is jól használható, városias előteret alkot: az elzárt bejárati rész megnyílik, és a kávézó terasza is megfelelő helyre kerül. Ugyanakkor a csomóponthoz való kapcsolódása bizonytalan. A központ előtt végigfutó gyalogos tengely a pályaműben jelentéktelenné válik, helyette a valós közlekedési irányokat nem követő gyűrű sétány kap hangsúlyt. Ezt alkalmi gépjárműforgalom terheli, ami használatkor megbontja a parkrész nyugalmát, és indokolatlanul tagolja az összefüggő zöldfelületet. Kedvezőtlen, hogy parkoló kerül arra a térrészre, ahonnan a legjobb rálátás nyílik a templomra. Ez a sétányszakasz gépjárműforgalom nélkül inkább elképzelhető lenne.

A műszaki leírás kitér az esélyegyenlő hozzáférésre: a látássérülteket burkolatkontrasztokkal segíti, az intézményekhez rámpákat, a templomhoz pedig emelőplatformot javasol. Ezek és az egyéb akadálymentesítést szolgáló megoldások azonban nem jelennek meg a terven, és nem nyújtanak teljes körű megoldást.

A növényalkalmazás terén innovatív megoldásokkal él: koncepcióját ökológiai alapokra helyezi, és figyelembe veszi a meleg, száraz városi klímát. A területet jól értelmezhető fenntartási zónákra osztja, és törekszik a faállomány életfeltételeinek javítására. Ugyanakkor a fákkal kapcsolatban vitatható döntéseket is hoz. Ilyen például a zöldjuharok eltávolítása, valamint a hatvanévesnél idősebb fák megítélése, amelyeket a városi faállomány-gazdálkodásban értelmezhetetlen módon "vágásérettnek" nevez.

A csapadékvíz-gazdálkodásra sokrétű és korszerű megoldást kínál, amelyben az átgondolt "megtartás, lassítás, szabályozott elvezetés" alapelvét, valamint visszatartási célt határoz meg. Ennek részeként a Kőrösi Kulturális Központ tetején kék-zöld tető megvalósítását javasolja, ami előremutató gondolat, de statikai és költségoldali vizsgálatot igényel.

A pályamű helyesen azonosítja a tér jelenlegi közlekedési problémáinak egyik fő okát, a rendezetlen parkolást, amely a templom előtti átmenő forgalmat és a park gyalogos átjárhatóságát egyaránt kedvezőtlenül befolyásolja. A park belső úthálózatának gépjárműforgalmát csökkenti, miközben a Polgármesteri Hivatal és a Zeneiskola megközelíthetősége továbbra is biztosított marad, az egyirányúsítás rendjének módosításával. A parkolást alapvetően a park peremére szervezi, a Polgármesteri Hivatal és a Zeneiskola parkolóhelyeinek megtartásával, míg a Kőrösi Kulturális Központ kiszolgálását a vegyes forgalmú gyűrűre helyezi. Kedvező a Kőrösi Csoma Sándor út és a Halom utca csomópontjának távlati átépítésére tett javaslat, valamint a gyalogátkelőhely gyűrű vonalába történő áthelyezése. A pályamű felismeri az intézményi érkezési helyzetek sajátosságait is, és a Polgármesteri Hivatal, a Zeneiskola, valamint a Halom utcai általános iskola térségében K+R-felületek kialakításával számol. Összességében a javaslat a parkolási rendszer rendezésével és a parkon belüli gépjárműforgalom mérséklésével kedvezőbb közlekedési helyzetet teremt, miközben az intézményi kiszolgálás és a gyalogos kapcsolatok alapvető feltételei is biztosíthatók.

A pályamű négy megvalósítási ütemmel számol, ami racionálisan segíti a fokozatos megvalósítást. A terv komplex, szakmailag alapos és több részterületen is továbbvihető megoldásokat kínál, noha központi formagondolata és egyes közlekedési kapcsolatai kevésbé kiforrottak. Különösen jól átgondolt részlet a csapadékvíz-gazdálkodás és a növényalkalmazás rendszere. A Bírálóbizottság döntése alapján a pályamű megosztott III. díjban részesült.

3. bírálati sorszámú pályamű értékelése (E-tervpálya kód: RUO6MU)

Bírálóbizottsági döntés: Nem díjazott

A pályamű alapvetően visszafogott, a meglévő térszerkezetet és növényállományt nagyrészt megőrző beavatkozásokkal kívánja megújítani a Szent László teret, de ez a konzervatív jellegű környezetrendezés nem ad megfelelő javaslatokat a jelenlegi problémák kezelésére. A térhasználat differenciálása és az intézményekhez kapcsolódó terek megújítása csak részleges: a Szent László Templom előtti tér egyszerű, megfelelően tágas kialakítása elfogadható, de a kapcsolódó intézmények előtti terekkel nem alkot formai egységet.

A terv erős hangsúllyal jeleníti meg a templom és a Kőrösi Kulturális Központ közötti vizuális kapcsolatot egy széles gyalogos tengely formájában, de ez valós közlekedési kapcsolat hiányában csak egy mesterkélt, erőltetett elemmé válik. A széles gyalogos tengely zavaróan kontrasztban áll a délkeleti térrészt feltáró tipegősorral is, ami inkább csak kisebb léptékű zöldfelületeken (mint pl. családi ház kertjeiben) alkalmazható eszköz, ráadásul vonalvezetése ismét csak esetleges.

A Szent László Templom, a Polgármesteri Hivatal, a Kőrösi Kulturális Központ és az oktatási intézmények környezetében a pályamű jól elkülöníthető használati helyzeteket alakított ki. A pihenő, közösségi és rendezvényi funkciók elhelyezése alapvetően arányos, de az intézményi előterek nem mindenütt kaptak az épületek rangjához és napi forgalmához igazodó karaktert. A Kőrösi Kulturális Központ bástyaszerű támfalát jól oldja fel a térlépcsővel, de az ehhez kapcsolódó térbővületekben már nem tudja végigvinni ezt a koncepciót.

A Szent László Napok fő helyszínének a Polgármesteri Hivatal előtti zöldfelületre telepítése különösen vitatható, mivel a rendelkezésre álló burkolt terület korlátozott, így a rendezvény továbbra is jelentős zöldfelületi igénybevételt okozhat. A termelői piac területén a burkolat csökkentése hasonló módon a környező gyep fokozott használatát eredményezheti.

A pályamű zöldfelületi mérlege kedvező, a bemutatott adatok szerint a zöldfelületi arány 33 százalékról 40 százalékra nőtt, 336 meglévő fa megmaradt, 145 új fa települt volna, és csak kilenc fa kivágását javasolta. Ez a meglévő állomány tiszteletére épülő szemlélet a terv egyik értéke. A csapadékvíz-gazdálkodási javaslat is alapvetően átgondolt és költséghatékony, de a tárolás, a tetővizek összegyűjtése és öntözési célú újrahasznosítása nem jelent meg a tervben.

A terv részleteiben érzékenyen viszonyul a hely épített és kulturális örökségéhez, a templom látványtengelyeit szabadon hagyja, és több részletében annak építészeti motívumaiból merít. Ilyenek az egyedi ülőbútorok, a sétautak csomópontjaiban kialakított „páholyok”, illetve a templom körüli burkolatba integrált stációk.

A pályamű közlekedési rendszerének fejlesztését az átláthatóbb közlekedési rend kialakítására és a gyalogos forgalom prioritására alapozza. Kedvező, hogy a parkon belüli gépjárműforgalmat mérsékli, miközben a Polgármesteri Hivatal és a Zeneiskola körüljárhatóságát továbbra is biztosítja. A Kőrösi Csoma Sándor út és a Halom utca csomópontjának jelenlegi forgalmi rendjét megtartja. A parkolási rendszerhez visszafogottan nyúl, de kifejezetten kedvezőtlen téralakítást jelent, hogy parkolóhelyek számára zsákutcát alakít ki az északi parkrész belsejében, ami tovább gyengíti a templom fogadóterének és a Polgármesteri Hivatal előtti térrésznek a kapcsolatát. A Kőrösi Kulturális Központ parkolóhelyeinek pótlására a Bánya utca és a Halom köz csatlakozásának térségét jelöli ki, amely közlekedési szempontból megfelelő irányt jelent.

Összességében a pályamű gazdaságosan és viszonylag könnyen megvalósítható és több értékes részletmegoldást is tartalmaz, amelynek teljes körű kidolgozottságát a szükséges mennyiségi kimutatások, fakivágási lista, költségbecslés és zöldfelületi kimutatás is segíti. Ugyanakkor a terv a tér alapvető térhasználati, közlekedési és intézményi kapcsolati problémáira több ponton nem ad megfelelő választ, a rendezvényhasználat elhelyezése pedig nem oldja meg megfelelően a zöldfelületek tehermentesítését. A pályamű ezért összességében nem képviselt olyan

koncepcionális és funkcionális többletet, amely díjazását indokolta volna; a Bírálóbizottság díjazásban nem részesítette.

4. bírálati sorszámú pályamű értékelése (E-tervpálya kód: OWP6A0)

Bírálóbizottsági döntés: Nem díjazott

A „Magbank" gondolat a teret közösségi növényismereti és ökológiai hellyé kívánja alakítani. A gyűjteményes növényanyag, a maggyűjtés és a lakossági részvétel olyan programot ad, amely túlmutat a hagyományos parki használaton. A Bírálóbizottság értékelte az ötlet eredetiségét, de vitatta azt, hogy a koncepciónak a Szent László téren lenne létjogosultsága. A növénygyűjtemény kereteit is kialakító téglaburkolat a templom építészetére és Kőbánya ipari múltjára utal, így a terv saját, könnyen kommunikálható helyi identitást épít. A burkolatraszter azonban uralja a teret, inkább elvonja, mint ráirányítja a figyelmet az épített örökségre és felesleges burkolt felületeket hoz létre, ami a meglévő fák életfeltételeit is rontja. Így az egész koncepció és annak formai kialakítása megkérdőjelezhetővé válik. Az intézmények környezete kidolgozatlan és sematikus, az előterük nem biztosít megfelelő kapcsolatot a park irányába.

A pályamű számos funkcióval töltené meg a parkot: a Szent László-legendákat megidézve például három pavilont is elhelyezne a területen. Bár ez a programgazdagság változatos lehetőségeket kínál és bizonyos elemeiben jól kötődik a helyszínhez, a tervezett elemek száma és területigénye több ponton zsúfoltságot eredményez, ami különösen a templom környezetében zavaró. A terv a Szent László Napok nagyszínpadát az önkormányzat épülete előtti gyepes felületre helyezi, a déli oldalon pedig egy állandó kisszínpadot létesít. Mindkét megoldás felvet azonban használati és üzemeltetési kérdéseket.

Az útvonalak, burkolt felületek kialakításában általában nem ragaszkodik a történeti térszerkezethez, viszont több gyalogos kapcsolat is hiányzik, ami a használhatóságot korlátozza. Az anyaghasználat alapvetően jó, de nagy arányban alkalmaz vízáteresztő burkolatot, azonban ezeknek a felületeknek jelentős része csak szilárd burkolattal kialakítható a gépjármű forgalom vagy az akadálymentesség igénye miatt. Az akadálymentesség biztosításával más tekintetben is csak érintőlegesen foglalkozik.

A terv elegáns sétányt alakít ki a Kőrösi Kulturális Központ előtt, amely jól kiszolgálja a piac igényeit is, a parkolónak megfelelő helyet talál. A központ bejárata azonban egyszerű, kidolgozatlan. A könyvtárhoz kapcsolódó kávézó park felé nyitása kedvező elgondolás. Az intézmény tényleges működése és kiszolgálása szempontjából a javaslat további tisztázásra szorul.

A terv 189 új fát és fajgazdag növénytelepítést javasol, az új fákat raszteres telepítésben képzeli el, ami idegen a kialakult állapottól és nem is válik igazán érzékelhetővé. Átgondolt koncepcióban többféle csapadékintenzitást figyelembe vevő tározókat, esőkerteket tervez, ugyanakkor csapadékvíz-gyűjtéssel nem számol. Kedvezőtlen, hogy a zöldfelület nagysága csökken a tervben.

A pályamű a parkon belüli gépjárműforgalom csökkentésére törekszik, miközben a Polgármesteri Hivatal és a Zeneiskola körüljárhatósága továbbra is biztosított. Kifejezetten kedvező, hogy a Kőrösi Kulturális Központ előtti terület gépjárműmentes térként jelenik meg. A Kőrösi Csoma Sándor út és a Halom utca csomópontjának jelenlegi forgalmi rendjét megtartja, ugyanakkor helyesen ismeri fel egy új gyalogátkelőhely szükségességét a csomópont keleti ágán. A parkolási rendszer kialakításához visszafogottan nyúl, és kedvező megoldásként a Polgármesteri Hivatal, valamint a Zeneiskola parkolóit a parkon kívüli, átellenes útszakaszokra szervezi. A Kőrösi Kulturális Központ parkolóinak a határoló utak mentén történő elhelyezése szintén megfelelő irányt jelent. Ugyanakkor a Halom utcáról közvetlenül kiszolgált merőleges

parkolók kialakítása közlekedési szempontból kevésbé szerencsés. A belső gépjárműmozgások megszüntetése nem teljeskörűen egyértelmű, és a Halom utcai általános iskola érkezési rendje, az iskola biztonságos gyalogos megközelítésének biztosítása pontosításra szorult volna.

A Bírálóbizottság értékelte a központi ötletként megjelenő „Magbank" gondolatát, valamint a kertészkedés, a magcsere és a vetés közösségépítő szerepét, amely egy más helyszínen értéket teremthetne, de a vizsgált környezetbe nem illeszkedik. A raszteres burkolat formavilága szintén idegen a helyszíntől, így a pályamű ideológiai és formai alapjai is megkérdőjeleződnek. Az ellentmondások miatt a pályaművet a Bírálóbizottság díjazásban nem részesítette.

5. bírálati sorszámú pályamű értékelése (E-tervpálya kód: 1HELH4)

Bírálóbizottsági döntés: I. díj, 10 000 000 Ft

A „Park, közösség, örökség" mottójú pályamű mértéktartó, jól olvasható rendszert hoz létre, amely tudatosan kerüli a látványos, díszletszerű beavatkozásokat, és a meglévő térszerkezetre, a jelentős faállományra és az épített örökségre épít. A történeti és szakrális északi térrész klasszikusabb, a Kőrösi Kulturális Központ körüli déli oldal kortársabb városi karaktert kap, a két részt egységes anyaghasználat (andezit kis- és nagykockakő, nagylapos andezit, stabilizált burkolat) és következetes gyalogos hálózat kapcsolja össze. Új gyalogátkelő hiányában a Kőrösi Csoma Sándor út továbbra is fizikailag elválasztja a két térfelet, az összetartozást a terv a meglévő kapcsolatok megerősítésével és látványtengelyekkel teremti meg, amelyeket a templom és a Szent László-szobor tengelyébe helyezett déli vízarchitektúra és a hangsúlyosabb helyre áthelyezett fakereszt jelöl ki. A Bírálóbizottság a „kevesebb több" szemléletet és a teljes területre kiterjedő egységességet tekintette a pályamű legfontosabb erényének.

Kiemelkedő erősség az egyes térrészek és intézmények egyedi kezelése. A Szent László Templom előtti rész mentesül a rendszeres gépjárműforgalomtól, akadálymentes rámpát és a Zsolnay-cserepezést idéző természetes kő díszburkolatot kap. A Polgármesteri Hivatal és a Kroó György Zene- és Képzőművészeti Iskola előtt szimmetrikus, zöldszigetes előterek jönnek létre, a Polgármesteri Hivatal előtti pihenőhelyet visszafogott vízjáték teszi vonzóvá. A Kőrösi Kulturális Központ bejárati tere a park felé nyílik, az elfogyó lépcső ülőfelületei találkozóhelyként is működnek, a kávézó kitelepülése a tervezett belső megújítás függvényében válik lehetővé. A pályamű a peremterületeket sem hagyja figyelmen kívül: az Állomás utcai torkolatban a szolgáltatások előtti teresedést a meglévő fák megtartásával alakítja ki, a Bánya utcánál rendezett parkolót és egyértelműen elkülönített közlekedési felületeket hoz létre. A heti piac és a déli térrészre áthelyezett Szent László Napok a meglévő vagy indokolatlanul kialakított burkolatokat, illetve az időszakosan lezárható Bánya utcát használják, így nincs szükség külön, kihasználatlanul maradó rendezvénytérre.

A közlekedési koncepció a parkolók időszakonként eltérő kihasználtságát jelző felmérésekre hivatkozva csökkenti a gépjárműves burkolatokat (26,2%-ról 18,1%-ra, közel 4700 m^2-rel), és következetesen biztosítja a gyalogos elsőbbséget. Az iskolautca, a K+R sáv és az engedélyhez kötött behajtás a gyermekek biztonságát és a csúcsidei konfliktusok mérséklését szolgálja. A Bírálóbizottság az irányt szakmailag támogatja, de hangsúlyozza, hogy a rendszer csak az intézményekkel, a szülőkkel és a közlekedési hatósággal egyeztetve alakítható ki, a rakodás, a rendezvényi kiszolgálás és az időszakos behajtás szabályait pedig a továbbtervezés során pontosítani kell.

A zöldfelület ténylegesen, mintegy 1300 m^2-rel nő (34,2%-ról 36,5%-ra), a differenciált növényalkalmazás (reprezentatív kiültetések, esőkertek, extenzív évelő- és cserjefelületek, intenzív és extenzív gyepek) jórészt alacsony fenntartási igényű, klímaadaptív állományt eredményez. A csapadékvíz-gazdálkodás iránya helyes: vízáteresztő burkolatok, esőkertek és a

tetővizek öntözési célú tározása szolgálja a helyben tartást, az iskolautca esőkertjei megfigyelőpontokkal oktatási szerepet is kapnak. A nagyobb burkolt felületek nyári hőterhelést okozhatnak, ezért a tényleges lombkorona-fedettséget és a burkolatok anyagát részletesen vizsgálni kell. Kritikus pont a fakivágás: a mellékelt lista 38 tételt tartalmaz, ezek jelentős része cserje és tuja vagy boróka, de több nagyobb lombos fa (hárs, korai juhar, akác) is érintett. A kivágások szükségességét egyedenként újra kell értékelni.

A Kőrösi Kulturális Központ félextenzív zöldtetője vízvisszatartási és mikroklimatikus többletet ad, és a kötelező zöldfelületi arány teljesítését is segíti, a tervezők azonban maguk is jelzik, hogy a meglévő épület szerkezeti adottságai nem ismertek, így a statika, a vízszigetelés és a fenntartás miatt költséges elem lehet. A templom mögötti zenepavilont a Bírálóbizottság egy része indokolt kulturális elemnek, más része a szakrális környezetben fölöslegesnek tartotta; elhagyása nem gyengítené a terv minőségét. A négy, egyenként 5900 és 15 000 m^2 közötti beavatkozási területre bontott ütemezés jól kidolgozott, amely már az első ütemben megvalósítja a koncepció meghatározó elemeit, és lehetővé teszi az elemek értékalapú rangsorolását.

A pályamű közlekedési koncepciójának alapvető célja az átmenő gépjárműforgalom visszaszorítása és a gyalogos közlekedés elsődlegességének megteremtése. A belső gépjárműforgalom csökkentésével, a burkolt felületek mérséklésével és a rendezetlen parkolás megszüntetésével kedvezőbb közparki helyzetet teremt. A Polgármesteri Hivatal menti egyirányúsítás megfordítása és a Zeneiskola melletti útszakasz korlátozott forgalmúvá tétele mellett mindkét intézmény körüljárhatósága biztosított marad. Kifejezetten előremutató a Halom utcai általános iskola előtti szakasz gépjárműforgalom alóli kivonása és az „iskola utca” koncepció felismerése, ugyanakkor a K+R-felületek kialakítása további pontosítást igényel. A Kőrösi Csoma Sándor út és a Halom utca csomópontjának forgalmi rendje változatlan marad. A parkolási rendszer kialakítása alapvetően gondos, a Zeneiskola parkolóhelyei a park peremére kerülnek, ugyanakkor a Polgármesteri Hivatal esetében is indokolt lett volna hasonlóan egységes koncepcionális megoldás. Kedvező, hogy a Kőrösi Kulturális Központ előtti útszakasz korlátozott forgalmúvá válik, a kieső parkolóhelyek pótlására pedig a Bánya utca és a Halom köz csatlakozásának térsége megfelelő helyszínként jelenik meg. Összességében a javaslat következetesen a gyalogosbarát, gépjárműforgalomtól tehermentesített park kialakítását szolgálja.

Összességében a pályamű a teljes területet egységként kezeli, miközben az egyes intézmények előtt léptékhelyes, eltérő karakterű tereket alakít ki. Részletei kidolgozottak, a történeti környezethez való viszonya érzékeny. A felvetett kockázatok főként részlettervezési, és üzemeltetési kérdések, az alapvető tájépítészeti koncepciót nem teszik kétségessé. A Bírálóbizottság a mezőny legkiegyensúlyozottabb, és legtovábbvihetőbb tervének ítélte, ezért I. díjban részesítette.

6.bírálati sorszámú pályamű értékelése (E-tervpálya kód: NGN0SG)

Bírálóbizottsági döntés: Megosztott III. díj, 3 000 000 Ft

A pályamű karakteres, nagyvonalú és számos kreatív részletet felvonultató koncepciót mutat be. Erős szerzői formavilága Lechner Ödön építészetének és a Szent László templomnak a motívumaiból indul ki. A történeti utalások, a klinkertégla alkalmazása és az északi tér reprezentatív rendje a déli térrész felé fokozatosan oldottabb, kortársabb formálásba megy át. A két térrészt összefogó keret és a Lechner-szalag határozott identitást teremt, az egyes elemek azonban nem mindenütt állnak össze egységes térszerkezeti rendszerré.

A Szent László Templomhoz, a Polgármesteri Hivatalhoz és a Zeneiskolához kapcsolódó előterek egyetlen reprezentatív térré szervezése erőteljesen érvényesíti a templom látványát, és

rendezvények befogadására is alkalmas. A jelentős burkolati arány ugyanakkor fokozott hőterhelést eredményezhet. Az íves és tengelyes térszerkezeti megoldások nagyvonalúan kapcsolják össze a két térfelet, de a főút elválasztó hatása miatt ez a kapcsolat elsősorban kompozíciós marad.

Értékes gondolat a Zsolnay tetőcserép motívumának burkolati továbbgondolása, a Szent László palástjához kapcsolódó vízarchitektúra, valamint a történeti anyaghasználat és a kortárs formálás összeillesztése. A meglévő faállományra építő terv mindössze mintegy 18 fa kivágásával számol. A vízarchitektúra és a az esőkertek szemléletileg értékes elemek, működésük, vízellátásuk és fenntartásuk azonban további műszaki kidolgozást igényel. A Szent László-szobor és a Lechner-emlékmű környezetének átalakítása nem minden tekintetben reagál megfelelően a meglévő történeti és képzőművészeti kompozíciókra.

A Kőrösi Kulturális Központ oldalához helyezett, fák által árnyékolt kávézóterasz kedvező térhasználati javaslat, megvalósítása ugyanakkor az épület belső átalakításával és jelentős többletköltséggel járhat. A térrész bravúros formálása mellett, a terv nem reagál a templom irányába feltáruló látványra. A park belsejének gépjárműmentesítése előremutató, az intézmények kiszolgálása, a parkolóhelyek pótlása, a csomóponti kapcsolatok átalakítása és az Iskola utca működése azonban nem kellően kidolgozott. A fontos gyalogos átközlekedési irányokat a terv nem mindenütt kezeli megfelelően.

A pályamű közlekedési koncepciója határozottan a gyalogos közlekedés elsődlegességére, az akadálymentes kapcsolatok erősítésére és a gépjárműforgalmi konfliktusok mérséklésére épül. A park területéről teljes mértékben kizárja a gépjárműforgalmat, miközben a Polgármesteri Hivatal és a Zeneiskola megközelíthetősége korlátozott forgalmú úton továbbra is biztosított. A Kőrösi Kulturális Központ előtti terület szintén autómentessé válik, az épület előtti parkolók megszüntetésével. A parkolási lehetőségek száma a Polgármesteri Hivatal és a Zeneiskola esetében csökken, az új parkolóhelyek a korlátozott forgalmú út park felőli oldalával szemközt, az intézmények közvetlen közelében kapnak helyet. A pályamű bátran beavatkozik a Kőrösi Csoma Sándor út és a Halom utca csomópontjába a Lechner-emlékmű parkba integrálása érdekében. A Bánya utcánál található gyalogátkelőhely áthelyezése tovább erősíti a gyalogos kapcsolatok új rendszerét. A javaslat közlekedési szempontból radikális beavatkozásokat tartalmaz, amelyek következetesen a gyalogosfelületek és a park használati értékének növelését szolgálják. A továbbtervezés során ugyanakkor a megváltozó forgalmi rend, az intézményi kiszolgálás és a csökkentett parkolási kapacitás együttes hatásainak vizsgálata indokolt.

A minimális, optimális és további fejlesztési rétegekre bontott ütemezés rugalmasan igazítható a rendelkezésre álló forrásokhoz. A Bírálóbizottság elismerte a pályamű nagyvonalú térszervezését, egyedi karakterét, igényes anyaghasználatát, alacsony fakivágási igényét és kreatív, helyspecifikus részleteit. A központi tér nagy burkolati aránya, a történeti szoborkörnyezetek vitatható kezelése, valamint a közlekedési, működtetési és részletképzési bizonytalanságok miatt a terv továbbdolgozást igényel. Értékei alapján a Bírálóbizottság megosztott III. díjban részesítette.

7. bírálati sorszámú pályamű értékelése (E-tervpálya kód: HDZZM9)

Bírálóbizottsági döntés: II. díj 8 000 000 Ft

A pályamű bátran nyúlt hozzá a kialakult térstruktúrához, forgalmi rendhez és ezáltal az egyes intézményeket (a Polgármesteri Hivatalt, Zeneiskolát) szerves egységként, zöldfelületbe ágyazott intézményekként kezelte. A terv a tér négy eltérő korú és funkciójú intézménye körül önálló mikrotereket alakított ki, majd ezeket kortárs sétányrendszerrel kapcsolta össze. Nem másolta változatlanul a történeti geometriát, hanem annak irányait, hangulatát és térarányait használta

fel egy mai park létrehozásához. A bírálóbizottság külön értékelte, hogy a sétányok nem önálló rajzi gesztusként jelentek meg: az intézményi bejáratokhoz, az átkelőhelyekhez, a pihenőpontokhoz és a látványokhoz igazodtak. A látványkapcsolatok kapcsán kiemelendő az is, hogy a terv nem egyetlen monumentális tengellyel dolgozott, hanem több látványkapcsolatot és megérkezési irányt alakított ki.

A Polgármesteri Hivatal, a Zeneiskola, a Szent László Templom és a Kőrösi Kulturális Központ előterei saját karaktert kaptak. A zeneiskolához kapcsolódó zenepavilon helye indokoltabb volt, mint azokban a tervekben, amelyek a pavilont a templom mögé tették. A Kőrösi Kulturális Központ sétánya és aktív-pihenő zónája élő kapcsolatot hozott létre az épület és a park között. Ugyanakkor a központ teraszának bástyaszerű támfalát megőrizte és csak kiszélesített lépcsőkkel kívánta erősíteni a kapcsolatot a park irányába.

A kisebb aktivitási pont a „játszható város" szemléletét képviselte: nem nagy, elkülönített játszóteret, hanem rövid várakozásra, mozgásra és családi használatra alkalmas elemeket kínál. Bár az elhelyezett elemek lehettek volna absztraktabb kialakításúak, a Bírálóbizottság úgy ítélte meg, hogy ez a funkció megfelelő helyre került, visszafogottságával nem sérti történeti térszerkezetet.

A pályamű a racionalizált gyalogoskapcsolatok kialakításával és a parkolóhelyek megszüntetésével jelentős zöldfelületi növekedést mutatott ki. A mikroterek differenciált növényalkalmazása és a meglévő park karakterének kortárs továbbfejlesztése jó eredményt hozott. A pályamű felsorakoztatja valamennyi, a tervezési feladat szempontjából releváns szivacsváros eszközt és azokat megfelelő módon fűzi egy rendszerbe.

A pályamű a mezőny egyik legalaposabban kidolgozott terve volt. A terepszintek, a rámpák, a lépcsők, a kerékpártárolók, a burkolatváltások és az utcabútorok léptékhelyesen, egymással összehangolva jelennek meg. Az akadálymentes útvonalak nem utólagos kiegészítésként, hanem a térszerkezet részeként működnek. A részletek segítették annak megítélését, hogy az egyes mikroterek miként használhatók a mindennapokban. A Bírálóbizottság szerint ez a kidolgozottság nem pusztán grafikai erény volt, hanem a terv működőképességének fontos bizonyítéka.

A pályamű közlekedési koncepciójának alapvető célja az összefüggő, gyalogosan jól használható zöldfelületek kialakítása és a parkot szükségtelenül szabdaló belső úthálózat felszámolása. A park területéről teljes mértékben kiszorítja a gépjárműforgalmat: a Zeneiskola melletti út megszűnik, a Polgármesteri Hivatal kiszolgálása északi irányból, korlátozott forgalmú vegyes használatú úton biztosított. Kedvező, hogy a Kőrösi Kulturális Központ előtti tér is autómentessé válik. A parkon belüli parkolóhelyek döntő része megszűnik, helyük a zöldfelületet növeli, a Polgármesteri Hivatal 10 férőhelye kivételével. A kieső parkolók pótlására a Bánya utcáról kiszolgált, merőleges beállású parkolók megfelelő megoldást jelentenek. A Kőrösi Csoma Sándor út és a Halom utca csomópontjának átalakítása, valamint a Lechner-emlékmű parkba integrálása határozott beavatkozás. A terv helyesen azonosítja egy új gyalogátkelőhely szükségességét a csomópont keleti ágán, erősítve az akadálymentes gyalogos kapcsolatokat. Kedvező a Polgármesteri Hivatal és a Zeneiskola előtti találkozóterek kialakítása is. Ugyanakkor a Halom utcai általános iskola előtti szakasz forgalomcsillapításának lehetőségét a pályamű nem használja ki.

A pályamű megtalálta a megfelelő válaszokat arra a kihívásra, hogy hogyan lehet egy történeti szerkezetet nem merev rekonstrukcióként, hanem egy jól működő kortárs közterületi rendszerként újraértelmezni. A terv a mikroterek finom megfogalmazásában, a részletezettségben és az intézmények közötti kapcsolatokban is kiemelkedett. A pályamű nagyvonalú megoldással mind a Polgármesteri Hivatalt, mind a Zeneiskola épületét szervesen integrálta a park területébe. Bár ez a megoldás felvet több közlekedési és üzemeltetési kérdést, de a Bírálóbizottság ezt az erős tervezési alapgondolatot a továbbtervezés során vizsgálandó lehetőségnek tartja. A Bírálóbizottság a pályaművet II. díjban részesítette.

8. bírálati sorszámú pályamű értékelése (E-tervpálya kód: 3A1JU0)

A Bírálóbizottság döntése alapján a pályamű 1 000 000 Ft értékű megvételben részesült

A pályamű koncepciójának vezérmotívuma a két térrész eltérő karakteréhez illeszkedő fejlesztési javaslat kidolgozása.

A pályázó a Szent László Templom körül a korabeli historizáló, tradicionális térelrendezést megtartja, illetve helyreállítja és fejleszti. A templom körüli tér rendezésének prioritása a gyalogosbarát átalakítás, illetve a történeti térszerkezet megtartása, kibontakoztatása. A tér használatát alapvetően meghatározza a gépjárműforgalmú utak térszínbe emelése. A templom előtti térre az U-alakú behajtás/kihajtás lehetőségét megtartják. Viszont a közlekedési javaslatok nem állnak össze egy rendszerré, a forgalomcsillapított zóna kialakítása, az utak differenciálásának hiánya, a széles utak és a mellettük kialakított járdák, valamint a parkolók megszüntetése nem ésszerű (milyen célból hajthatnak be, ha nem lehet parkolni?). A Lechner-emlékmű az emelt utak miatt még elszigeteltebbé válik. Ebből következően a zöldfelületek létrejötte a maradék területeken nem hierarchikus, funkciótlan, szinte az egyetlen pályamű, ahol a zöldfelületek aránya érdemben nem nő. A terv nem ad elég információt a kivágandó és ültetendő növényállomány mennyiségéről és összetételéről. A sövény térelhatároló alkalmazásának javaslata felveti a jelenlegi rendezetlen helyzet kockázatát. Az intézmények előtti térképzés alultervezett, a kialakított koncepció nem kellően kreatív.

A tér déli oldalán bátrabb tájépítészeti megoldásokat alkalmaz. A Kőrösi Kulturális Központ környezetét kortárs eszközök alkalmazásával újragondolja. A Kőrösi Kulturális Központ előtti út sétány formájában történő kialakítása kedvező, amely alkalmanként ki tudja szolgálni a piacot is, viszont az út kivezetése a Halom utcáig indokolatlan. Az útkivezetésnek és a Kőrösi Kulturális Központ túldimenzionált előterének inkább az elvágó hatása érvényesül.
A két térrész közötti új gyalogos kapcsolat helye kedvező, ellenben az arra felfűzött teresedés nincs semmilyen kapcsolatban a mellette lévő két másik teresedéssel, ezért nem értelmezhető.

A tér megújításának lényeges új eleme a templom által meghatározott vizuális tengely és az erre szervezetten kialakított teresedés, amely egyszerre szolgálja a közösségi tartózkodás, gyülekezés és pihenés funkcióit, valamint kedvezően tárja fel a templom látványát is. A burkolatból kiemelkedő, építőkocka jellegű ülőkövek, és a templomtengelyben ugyanezen kövek süllyedésével megjelenő vízarchitektúra elemek a pályázat legerősebb eleme, amely “Szent László pénze” kultúrtörténeti emlékét kisarchitektúrákon idézi meg és értelmezik újra.

A csatlakozó egyéb területekkel nem foglalkozik. A két térrész koherenciáját az anyaghasználat következetességével javasolják erősíteni. Az anyaghasználat differenciált és illeszkedik az egyes funkciókhoz. A tervezett gyalogos felületek akadálymentesek, a Kőrösi Kulturális Központnál rámpa, míg a templom épületénél korlát segíti az épületekbe való bejutást, aminek megfelelősége erősen kérdéses, a részletes kifejtésre nem került sor.

A növényalkalmazás kifejtése csak általános szinten maradt. A vízgazdálkodásra hagyományos, már bevált technológiákat javasol, nem részletezi. A hirtelen lezúduló, tetőfelületekről összegyűjtött csapadékvíz-kezelésére vonatkozón kidolgozott terveket nem tartalmaz.

Kimutatásokat csak részben tartalmaz, az előírásoknak való megfelelésre nem tér ki. Minimális fakivágást irányoz elő, azonban a megtartásra javasolt fák sok esetben olyan helyzetbe kerülnek, hogy megtartásuk kétséges.

A pályamű gyengesége, hogy koncepciója nem szolgálja a Kiíró által meghatározott alapvető célok megvalósulását. Nem is törekszik az egységes térkezelésre: a két térrész eltérő karakterének erősítése, a zöldfelületi ellátottság hiánya, a burkolt felületek jelentős mértéke, a közlekedési rendszer végiggondolatlansága, az intézmények előtti és a parki szabadterek esetleges kialakítása miatt nem jön, nem jöhet létre a park és környezete értékőrző megújítása.

A pályázatok közül kiemelkedő a két térrész vizuális kapcsolatának javaslata, amely ideológiájában, látványában és funkcionálisan is meghatározó lehet Kőbánya központjában. A burkolatból kiemelkedő, építőkocka jellegű ülőkövek és a templomtengelyben ugyanezen kövek süllyedésével megjelenő vízarchitektúra elemek a “Szent László pénze” kultúrtörténeti emlékét kisarchitektúrákon idézik meg és értelmezik újra. Kőbányán van üzenete és létjogosultsága a kő alkalmazásának, hiszen egyrészt utal a kőbányászatra, a történelmi múltra, másrészt megteremti a kapcsolatot a jelennel, illeszkedve a közeli Liget téri és a Magyar Oltár emlékmű látványához és anyaghasználatához.

A pályamű alapvetően megtartja a terület meglévő közlekedési és forgalomtechnikai rendjét, kisebb módosításokkal, miközben a városi főtérhez méltóan a gyalogosforgalom prioritását kívánja biztosítani. Kedvező, hogy a parkon belüli gépjárműforgalmat csökkenti, ugyanakkor a Polgármesteri Hivatal és a Zeneiskola körüljárhatósága továbbra is biztosított marad. A Kőrösi Csoma Sándor út és a Halom utca csomópontjának forgalmi rendjét megtartja, és helyesen azonosítja egy új gyalogátkelőhely szükségességét a csomópont keleti ágán. Az átkelő csomóponttól távolabb történő elhelyezése azonban további forgalomtechnikai vizsgálatot igényel. A parkolási rendszer átszervezése megfontolt: az északi parkrész parkolóhelyeit a külső kiszolgálóutakra helyezi át, míg a Polgármesteri Hivatal mellett korlátozott számú párhuzamos parkolóhelyet megtart. Kedvező beavatkozás a Kőrösi Kulturális Központ előtti tér gépjárműmentesítése és az ottani parkolók megszüntetése. Ugyanakkor a kieső parkolóhelyek pótlására a pályamű nem ad részletes, megnyugtató megoldást. Összességében a javaslat visszafogott közlekedési beavatkozásokkal törekszik a gyalogos prioritás megteremtésére, azonban a gyalogoskapcsolatok és a parkolási egyensúly további pontosítást igényel.
A Szent László tér két térrésze vizuális kapcsolatának erősítésére tett javaslat alapján döntött a Bírálóbizottság a pályamű megvételéről.

9. bírálati sorszámú pályamű értékelése (E-tervpálya kód: AC6G03)

Bírálóbizottsági döntés: Nem díjazott

A pályamű a jelenlegi helyzetet, mint kiindulási állapotot részletesen és alaposan elemzi. A megfelelő problémafeltárásból következik elvi koncepciója, amelynek lényege, hogy a parki területekről a parkolás legnagyobb része a szélekre, a peremekre kerül, ezáltal felszabadul a belső értékes zöldfelület. Ugyanez az elv a rendezvények helyszínét illetően is, a szükséges felületeket a szélek aktivizálásával teremtik meg.

A terv legnagyobb erőssége – összhangban a megállapított elvekkel – a Szent László Templom és az intézmények között kialakuló gépjárműforgalomtól mentesített csendes intimebb parkterület javaslata, ebben a pályázók közül az egyik legbátrabb módon nyúl a jelenlegi állapothoz, úgy, hogy a parkolás kiszorítása a belső területekről alapvetően nem jár a helyek csökkenésével, mivel azokat a park szélén pótolja.

A terv másik célja, hogy a négy középület, a templom, a városháza, az iskola és a Kőrösi Kulturális Központ egyaránt megfelelő és méltó előteret kapjon. A szélek felszabadításával nyert belső terület egy részét a négy középület előtereként alakítja ki, amely gondolat mind a park egésze, mind az intézmény sajáthasználata szempontjából kedvező. A városháza és az iskola előtti tereket nem a saját épülettengelyre szervezik, hanem a templom felé fordítják. Így a két oldalsó tér egyrészt a saját intézményét szolgálja ki, másrészt a térszerkezet egésze mégis a templomot állítja a középpontba. Jó ötlet a két intézmény előtti tér egyúttal rendezvénytérként javasolt használata is. Kevésbé kedvező viszont a burkolt felületek igen nagy aránya, különösen a városháza előtti térrészen, azzal együtt is, hogy hétköznapokon vízjáték oldaná a zöldfelület nélküli tér látványát.

A legfontosabb beavatkozás a templom és a Szent László-szobor körüli egységes, összefüggő burkolt felület kialakítása. A templom mögött helyreállítják a történeti sétautat, amely a tér legnyugodtabb, elmélyülésre alkalmas zónája lehet. A védett belső park kialakításának elképzelése összhangban áll a meghatározott elvekkel. Ezt jelentősen gyengítő, az elvekkel ellentétes javaslat viszont a templomkertben a rendezvények alkalmával megjelenő sátrak sokasága, amelyhez elkerülhetetlen a gépjárművel való megközelítés is az áruszállítás miatt.

Jól ismerte fel a pályázó, hogy a Kőrösi Kulturális Központ előtti parkolósáv elvágja az intézményt a parktól, ezért javasolja a parkolósáv megszüntetését. A helyén az intézmény valódi előtere jöhetne így létre, amely közvetlenül kapcsolódva a park zöldfelületéhez egyszerre szolgálhatna érkezési felületként, szabadtéri olvasóhelyként, kiállítási és rendezvényfelületként, lehetőséget teremtve ezáltal az intézmény kulturális funkciójának a parkban történő kiterjesztésére.

Kevésbé kívánatos viszont a Kőrösi Kulturális Központ jelenlegi bejárati részén a piac funkció és parkolójának megjelenése, még akkor is, ha arra csak hetenként kerül sor. A gépjárművek megjelenése a bejárat közelében rendezetlenséget eredményezne, nagy valószínűséggel zavarná az épületben zajló tevékenységet, egyes funkciókat elzárna a közvetlen parki kapcsolattól, illetve a jelentős burkolt felület a mai klímaviszonyok mellett kevéssé támogatható. Az ezen térrész melletti parkrész funkciója tisztázatlan, a megjelenő kioszk egy indokolatlannak tűnő épített elem (hiszen ott a Kőrösi Kulturális Központ), illetve ezek szervesen nem kapcsolódnak egyik parkrészhez vagy intézményhez sem.

A két térrész között a kapcsolatot a Kőrösi Csoma Sándor úton átvezető gyalogos átkelés teremti meg, amelyet mindkét oldalon azonos anyaghasználatú burkolat vezet be. Ezt az összekötést egy tájépítészeti gesztussal is megerősítik, amely a Szent László királyhoz fűződő egyik legendából táplálkozik, miszerint ott, ahol Szent László letérdelt imádkozni, csodálatos virágok fakadtak a gyepből. Ezt a legendát keltik életre a templom előtt és a szobor körül egy olyan gyepfelülettel, amely tavasszal virágba borul és átível a déli területrészre. A vadvirágos gyep a tavaszi elvirágzást követően rendezetlen képet mutat, ezért nem javasolható egy reprezentatív téren.

A két térrész közötti vizuális kapcsolat gyenge, a látványkapcsolat hiányzik, kizárólag a tájépítészeti megoldásokból és a növényalkalmazásból ered, amely ráadásul időszakos, csak tavasszal érvényesül. A terület egészét mindkét oldalon akadálymentesen alakítják ki. A templom oldalbejáratait átépítik, és a terepbe integrált rámparendszerrel mindkét oldalról biztosítják a bejutást.

A pályamű zöldfelületcentrikus az alapelvekből következően, a zöldfelület aránya a templom környezetében közel 62 százalékról mintegy 65 százalékra, a déli részen 76 százalékról 84 százalékra emelkedik A pályamű ugyanakkor kevés információt ad a tervezendő növényállományról, a kivágandó fák száma kevés, jellemzően tuskókat tartalmaz, kevés a beültetésre kerülő fák és cserjék száma. A csapadékvíz gazdálkodás terén kísérleti megoldásokat is javasol, de ezeket nem fejti ki. Pozitívum, hogy biológiai talajtakarással csökkenti a vízpárolgást és ezáltal javítja a talaj vízháztartását. A vízgazdálkodásnál javasolt technológiák terén azonban hosszú távú tapasztalatok nincsenek, azok alkalmazhatósága kérdéses.

A burkolatok megválasztása differenciált, a vízgazdálkodási szempontokon alapul, viszont a gyephézagos kőburkolatú út sivárrá válik a gyep kikopása után, kevésbé szerencsés alkalmazása. A szakrális jellegű körutak és a templom előtere bazalt és andezit kiskockakő tartós és reprezentatív felületet ad, a csillagmintázat ötlet szintjén marad, nem kapcsolódik környezetéhez. A Kőrösi Kulturális Központ előtti öntött beton nem esztétikus, valamint nyáron hőszigetként működik.

A tér világítási koncepcióját részletesen taglalja, az egyes helyszínekhez illeszkedően differenciáltan tesz javaslatot a fényszennyezésre és az üzemeltetésre is tekintettel.

Kimutatásokat csak részben tartalmaz, az előírásoknak való megfelelést nem mutatja be, a költségbecslésből alapvető tételek hiányoznak.

A pályamű közlekedési koncepciójának alapvető célja a gépjárműforgalom teljes kivonása a park belsejéből és a parkolás peremterületekre szervezése. A Polgármesteri Hivatal és a Zeneiskola melletti út, valamint a parkon belüli parkolóhelyek megszüntetése jelentős mértékben tehermentesíti a park belső területeit. A kieső parkolókapacitást a külső határoló utak mentén, merőleges és ferde beállású parkolóhelyekkel pótolja, amelyek kialakítása azonban a meglévő párhuzamos parkolással együtt helyenként túlzottan koncentráltnak és erőltetettnek tűnik. A Kőrösi Csoma Sándor út és a Halom utca csomópontjának forgalmi rendjét a pályamű változatlanul megtartja. Kedvező beavatkozás a Kőrösi Kulturális Központ előtti tér gépjárműmentesítése és az ott megszűnő parkolóhelyek pótlása a Bánya utcáról kiszolgált merőleges parkolókkal. Ugyanakkor a Halom utca felől kialakított merőleges parkolók, valamint a tömbparkoló útcsatlakozásának kialakítása további forgalomtechnikai kérdéseket vet fel. Összességében a javaslat következetesen törekszik a park belső területeinek gépjárműmentesítésére, azonban a peremterületi parkolás kapacitása, térbeli elrendezése és úthálózati kapcsolatai további pontosítást igényelnek.

Összességében a pályamű erőssége a filozófiája: a park egybefüggő zöldfelületként való kialakítása a gépjárműveknek a terület peremére történő áthelyezésével. Az alapkoncepciót azonban részleteiben nem sikerült következetesen végig vinni és bemutatni, az egyébként jó egyedi ötletek kidolgozatlanok, nem egy esetben ellentétes hatásúak a kitűzött célokat tekintve, ily módon nem szolgálják a teljes tér egységességének megteremtését. A pályaművet a Bírálóbizottság díjazásban nem részesítette.

10. bírálati sorszámú pályamű értékelése (E-tervpálya kód: 0S7CR3)

A Bírálóbizottság a pályaművet a tartalmi követelményeket hiányosan teljesítése miatt a pályaművek értékeléséből kizárta.

5. Az ötletpályázat eredménye

A Bírálóbizottság az ötletpályázat eredményét az alábbiak szerint állapította meg:

- **a 1HELH4 azonosítójú, 5. bírálati sorszámú pályaművet bruttó 10 000 000 Ft értékű I. díjban részesíti,**

- **a HDZZM9 azonosítójú, 7. bírálati sorszámú pályaművet bruttó 8 000 000 Ft értékű II. díjban részesíti,**

- **a JM25R7 azonosítójú, 2. bírálati sorszámú pályaművet bruttó 3 000 000 Ft értékű megosztott III. díjban részesíti,**

- **a NGN0SG azonosítójú, 6. bírálati sorszámú pályaművet bruttó 3 000 000 Ft értékű megosztott III. díjban részesíti,**

- **a 3A1JU0 azonosítójú, 8. bírálati sorszámú pályaművet bruttó 1 000 000 Ft értékű megvételben részesíti.**

A díjazott, illetve megvételben részesült pályaművek készítőinek nevét a Melléklet tartalmazza.

6. Az ötletpályázat hasznosításának módjára és lehetőségeire tett ajánlások

A Bírálóbizottság jelen fejezetben a tervpályázati eljárásokról szóló 310/2015. (X. 28.) Korm. rendelet (Tervpályázati rendelet) 25. § (3) bekezdés i) és k) pontja alapján rögzíti az ötletpályázat eredményeinek hasznosítására vonatkozó ajánlásait. Az ajánlások a pályázati kiírás 1.4. pontjában és 6. fejezetében meghatározott célokra és bírálati szempontokra, valamint a pályaművek részletes szakmai bírálatára épülnek, és a Kiíró által elkészíttetendő tájépítészeti koncepcióterv, majd az engedélyezési és kiviteli tervek tervezési programjának megalapozását szolgálják.

6.1. Az ötletpályázat eredményessége

A Bírálóbizottság az ötletpályázatot érvényesnek és eredményesnek nyilvánítja. A határidőre beérkezett 10 pályaműből 9 került érdemi értékelésre. A pályaművek változatos, esetenként egymástól markánsan eltérő szemléletű válaszokat adtak a kiírásban megfogalmazott feladatra, így a mezőny egésze jól kirajzolja a Szent László tér megújításának lehetséges irányait, valamint azokat a megoldásokat is, amelyek a helyszínen nem javasolhatók.

A Bírálóbizottság a díjazásra és megvételre rendelkezésre álló bruttó 25 000 000 Ft keretet teljes egészében kiosztotta, mivel megállapította, hogy a díjazott és megvett pályaművek együttesen olyan koncepcionális, térszerkezeti és részletmegoldásokat tartalmaznak, amelyek a koncepcióterv kidolgozásához közvetlenül felhasználhatók.

Az értékelés legfontosabb tanulsága, hogy a helyszínen a mértéktartó, a meglévő történeti térszerkezetre, az értékes faállományra és az épített örökségre építő, azokat figyelembe vevő megoldások bizonyultak a legtovábbvihetőbbnek. Az erős, önálló formai rendszerre épülő javaslatok a világörökség-várományos környezetben rendre versenyre keltek a műemléki együttessel, ezért a Bírálóbizottság ezeket az irányokat a továbbtervezésre nem ajánlja.

6.2. A továbbtervezés jogi és eljárási kerete

Hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás: a pályázati kiírás 1.5. pontja szerint az ötletpályázatot követően a Kiírót nem terheli továbbtervezési kötelezettség, és a nyertessel szolgáltatás megrendelésére irányuló szerződés megkötésére nem kerül sor. A Bírálóbizottság ennek megfelelően a Tervpályázati rendelet 25. § (3) bekezdés k) pontja alapján rögzíti, hogy hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás lefolytatására nem tesz ajánlást.

Felhasználási jogok: a kiírás 7.3. pontja alapján a díjazásban és megvételben részesült pályaművek a Kiíró tulajdonába kerülnek, amelyeket a Kiíró a koncepcióterv megalapozása céljából, a megkötött felhasználási szerződés szerint további ellenszolgáltatás nélkül felhasználhat. A díjazásban nem részesült pályaművek egyedi tervezői megoldásaira a Kiíró felhasználási jogot nem szerzett, ezek tanulságai kizárólag általános szakmai szempontként vehetők figyelembe.

A koncepcióterv tervezőjének kiválasztása: a koncepcióterv elkészítésére irányuló tervezői szolgáltatás beszerzése a vonatkozó közbeszerzési és beszerzési szabályok szerint, önálló eljárásban történhet. A Bírálóbizottság javasolja, hogy a Kiíró a beszerzés műszaki leírásában rögzítse: a koncepcióterv az I. díjas pályamű megoldásaira, javaslataira épüljön, és integrálja a 4. pontban megnevezett díjazott és megvett pályaművek elemeit.

Utólagos kizárás: amennyiben a pályázók személyének megismerését követően a Tervpályázati rendelet 17. § (3) bekezdése vagy 18. §-a szerinti kizáró ok merül fel, az érintett pályaművet utólag ki kell zárni. A kiírás 1.7. pontja szerint ez a megállapított rangsort és a díjak összegét nem befolyásolja, a kizárt pályázó díja nem kerül kifizetésre. Ha ez az I. díjas pályaművet érintené, a Bírálóbizottság javasolja, hogy a koncepcióterv alapjául a II. díjas pályamű szolgáljon, a 3. pontban rögzített ajánlások értelemszerű alkalmazásával.

6.3. A koncepcióterv alapjául javasolt pályamű

A Bírálóbizottság javasolja, hogy a tájépítészeti koncepcióterv az **I. díjban részesült 1HELH4 kódú (5. bírálati sorszámú) pályamű** megoldásaira, javaslataira épüljön. A pályamű a mezőny legkiegyensúlyozottabb és legtovábbvihetőbb terve: a teljes területet egységként kezeli, a történeti északi és a kortársabb déli térrészt egységes anyaghasználattal (andezit kis- és nagykockakő, nagylapos andezit, stabilizált burkolat) és következetes gyalogos hálózattal kapcsolja össze, miközben az egyes intézmények előtt léptékhelyes, eltérő karakterű tereket alakít ki.

A megtartandó alapelemek

Szemlélet: a „kevesebb több” elv, a látványos, díszletszerű beavatkozások kerülése, a meglévő térszerkezet, a faállomány és az épített örökség figyelembevétele.

Vizuális kapcsolat: A vizuális látványtengely kapcsolata vizsgálható a meglévő faállomány figyelembevétele mellett. A látszólagos funkcionális kapcsolatok (gyalogos felület) erőltetett elemek.

Intézményi előterek: a gépjárműforgalomtól mentesített, akadálymentes templomi előtér; a Kőbányai Polgármesteri Hivatal és a Kroó György Zene- és Képzőművészeti Iskola előtti szimmetrikus, zöldkazettás terek; a park felé megnyitott kulturális központi bejárat.

Rendezvényhasználat: a Szent László Napok déli térrészre helyezése a meglévő vagy indokoltan kialakított burkolatok és az időszakosan lezárható Bánya utca igénybevételével, önálló, kihasználatlan rendezvénytér létesítése nélkül.

Közlekedés: a gépjárműves burkolatok arányának csökkentése, a következetes gyalogos elsőbbség, az iskolautca, a K+R sáv és az engedélyhez kötött behajtás rendszere.

Ütemezés: a négy beavatkozási területre bontott ütemezés, amely már az első ütemben megvalósítja a koncepció meghatározó elemeit.

A továbbtervezés során kezelendő kérdések

Fakivágások: a mellékelt 38 tételes kivágási listát egyedenként, favizsgálat alapján újra kell értékelni, különös tekintettel az érintett nagyobb lombos fákra (hárs, korai juhar, akác). Kivágás csak indokolt esetben, a kiírás 6.3. pontja szerint történhet.

Költség: Javasolt az elemek értékalapú rangsorolása, az egyedi elemek és a különleges burkolatok arányának felülvizsgálata, valamint a költségbecslés tételes, ütemenkénti kidolgozása.

Zöldtető: a Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ félextenzív zöldtetője vízvisszatartási és mikroklimatikus többletet ad, ezért megvalósítását érdemes megfontolni, amennyiben statikailag megoldható. Ehhez a meglévő épület szerkezeti, vízszigetelési és fenntartási vizsgálata szükséges. Kedvezőtlen eredmény esetén a zöldfelületi arány teljesítését más módon kell biztosítani.

Zenepavilon: a templom mögé javasolt zenepavilon megítélése a Bírálóbizottságon belül megosztott volt. Elhagyása nem gyengíti a terv minőségét, szükségessége és helye a II. díjas pályamű zeneiskolai pavilonjával összevetve vizsgálandó.

Csapadékvíz és mikroklíma: számszerű csapadékvíz-mérleget kell készíteni, és vizsgálni kell a tényleges lombkorona-fedettséget, valamint a nagyobb burkolt felületek anyagának nyári hőterhelését. A gyephézagos burkolatok gyalogos közlekedési felületen való alkalmazását lehetőleg kerülni kell az intenzíven használt felületeken, mert az nehezen és balesetveszélyesen használható. A zöldfelületen vezetett sétányok vízáteresztő burkolatúra cserélése nem feltétlen indokolt, amennyiben a zöldfelületre is vezethető és elszikkasztható

a csapadékvíz. Azonban nagyobb egybefüggő burkolatok esetében maximálisan támogatandó a használatuk.

Forgalmi rend: az iskolautca, a K+R és az időszakos behajtás rendszere csak az intézményekkel, a szülőkkel és a közlekedési hatósággal egyeztetve véglegesíthető. A rakodás és a rendezvényi kiszolgálás szabályait pontosítani kell, és a Polgármesteri Hivatal parkolására a zeneiskolaihoz hasonlóan egységes megoldást kell kidolgozni. A Kőrösi Kulturális Központ keleti oldalán létesítendő pakolás támogatandó elképzelés.

6.4. A díjazott és megvett pályaművek beépítésre javasolt elemei

A Bírálóbizottság kiemeli, hogy szerkezetét, struktúráját tekintve a **II. díjas HDZZM9 kódú (7. bírálati sorszámú) pályamű** által javasolt kialakítás nagyon jól átgondolt és elegáns. Az intézmények köré szervezett mikroterek és az azokat összekötő, a valós használati irányokhoz, bejáratokhoz, átkelőhelyekhez és látványokhoz igazodó sétányrendszer olyan térszerkezeti logikát képvisel, amelyet a koncepcióterv kidolgozása során az I. díjas pályamű rendszerével összevetve, annak továbbfejlesztéséhez érdemes felhasználni.

A Bírálóbizottság javasolja, hogy a koncepcióterv az alábbi, a Kiíró tulajdonába kerülő pályaművek részeredményeit mérlegelje és illessze az I. díjas pályamű rendszerébe. Az elemek átvétele nem jelenti az adott pályamű teljes koncepciójának elfogadását, a bírálatban megfogalmazott kritikákat ezeknél is érvényesíteni kell.

Pályamű	Beépítésre javasolt elemek	Átvételkor kezelendő
II. díj HDZZM9 (7.)	A nagyon jól átgondolt és elegáns térszerkezet: az intézmények körüli önálló mikroterek és az azokat összekötő, használati irányokhoz igazodó sétányrendszer. A zeneiskolához kapcsolódó zenepavilon helye. A „játszható város” szemléletű, visszafogott aktivitási pont. A templom melletti intimebb, csendes kert. A térszerkezet részeként tervezett akadálymentes útvonalak, a szivacsváros-eszközök rendszerbe fűzése.	A Polgármesteri Hivatal és a Zeneiskola zöldfelületbe ágyazása csak a környező utcák terhelhetőségének és az intézményi kiszolgálásnak az igazolásával vihető tovább. A Halom utcai általános iskola előtti forgalomcsillapítás lehetőségét ki kell használni.
Megosztott III. díj JM25R7 (2.)	Az ökológiai alapú, a meleg, száraz városi klímára reagáló növényalkalmazás és a fenntartási zónákra osztás. A „megtartás, lassítás, szabályozott elvezetés” elvű csapadékvíz-gazdálkodás. Több rendezvényhelyszín kijelölése a terhelés megosztására. A részletes parkolási mérleg módszertana.	A zöldjuharok eltávolítása és az idős fák „vágásérett” minősítése nem vehető át. A gyűrű sétány alkalmi gépjárműforgalma és a templomra néző parkoló nem javasolt.

Pályamű	Beépítésre javasolt elemek	Átvételkor kezelendő
Megosztott III. díj NGN0SG (6.)	A Zsolnay tetőcserép motívumának burkolati megjelenítése. A Szent László palástjához kötődő vízarchitektúra és a Szent Lászlóhoz kapcsolódó települések neveit viselő esővízgyűjtő. A Kőrösi Kulturális Központ oldalán, fák árnyékában kialakított kávézóterasz. A sarokelemekbe integrált egységes irányító- és utcanévtábla-rendszer. A minimális, optimális és további fejlesztési rétegekre bontott ütemezési logika. A Bírálóbizottság a „keret elemet” is kedvezően ítélte meg. Ami kétséges viszont, az a vertikális sarokmotívumok alkalmazása. Maga a „keret” nagyon értékes elem, csak az artikulációja nem volt megfelelő. Átgondolandó annak diszkrét, de mégis egységet sugalló elemként való megfogalmazása.	A Szent László-szobor kör alaprajzú történeti tere megtartandó. A Lechner Ödön szobor és emlékmű, a templommodell és a valódi templom látványkapcsolata nem gyengíthető. A nagy összefüggő burkolt felületek és a templom előtti rendezvénytér nem vehetők át.
Megvétel 3A1JU0 (8.)	A templomtengelyre szervezett teresedés, amely a két térrész vizuális kapcsolatát ideológiailag, látványában és funkcionálisan is megteremti. A burkolatból kiemelkedő ülőkövek és a „Szent László pénze” motívumot megidéző, süllyedő kövekből formált vízarchitektúra. A kő anyaghasználat, amely a kőbányászati múltra utal. Az új gyalogos kapcsolat helye a két térrész között. Vizsgálandó a pozíciója, távolsága, a terven túlzónak tűnik.	A pályamű közlekedési és zöldfelületi rendszere nem vehető át. Az elem az I. díjas pályamű déli vízarchitektúrájával összehangolva, egyetlen tengelyes gesztusként tervezendő.

6.5. Tematikus ajánlások a koncepciótervhez a kiírás céljai szerint

6.5.1. Az épített örökséghez illeszkedő parkfelújítás és a két térrész vizuális kapcsolata

Történeti térszerkezet: a Szent László Templom körüli park történeti szerkezete, a templom kontúrját követő rézsűs domb és az épület oldalához vezető lépcsők önmagukban nem, de a történeti térszerkezet megtartandó. Az új elemek háttérként szolgálják a műemléki együttest, önálló látványelemként nem versenyezhetnek vele. Javasolt a kerttörténetre vonatkozó vizsgálati dokumentáció elkészítése.

Emlékezeti rétegek: a Szent László-szobor körüli kör alaprajzú tér és a Lechner-emlékmű látványkapcsolata a templommal megőrzendő, a szobor mögé ránehezedő építmény nem helyezhető.

Két térrész kapcsolata: a templomtengelyre szervezett látványkapcsolat szükséges, de mindazonáltal nem feltétlen szükségszerű, hogy a déli területrészen gyalogos burkolatként jelenjen meg.

Új gyalogátkelőhely a Kőrösi Csoma Sándor úton: új gyalogos átkelést sok pályamű javasolt, és a Bírálóbizottság ezt a két térrész jobb kapcsolatának kialakítása érdekében

mindenképpen indokoltnak látja. A vizuális összekapcsolás önmagában nem oldja fel a főút elválasztó hatását. A Bírálóbizottság javasolja, hogy a Kiíró az ötletpályázat eredményeire hivatkozva kezdeményezzen ismételt egyeztetést a Kőrösi Csoma Sándor út fővárosi kezelőjével, és a koncepcióterv az átkelőhely helyét a térszerkezetbe illesztve jelölje ki.

Örökségvédelmi egyeztetés: a koncepciótervet a műemléki környezet és a világörökség-várományos státusz miatt már a korai tervfázisban egyeztetni kell az örökségvédelemért felelős szervekkel.

6.5.2. A térhasználat differenciálása, a térrészek karaktere

Karakterek: az északi térrész klasszikus történeti park, a déli térrész kortárs, kulturális funkciójú városi tér karaktert kapjon, egységes és időtálló arculattal. A különböző karakter mellett az egységesség (anyaghasználat, formálás, berendezések stb.) is fontos szempont, ami a két térrész eszmei kapcsolatát kell erősítse.

Templomi előtér: legyen alkalmas esküvők, gyászszertartások és egyházi események fogadására, rendszeres gépjárműforgalom nélkül.

Szent László Napok: a rendezvény helyszíne elsősorban nem a templom közvetlen közelében és nem a templom bejárata előtt, hanem a területen széthúzva, illetve a Kőrösi Kulturális Központ oldalán oldható meg kedvezőbben. A rendezvény a zöldfelületek terhelése nélkül, a déli térrész burkolt felületein, az időszakosan lezárható Bánya utcán és a parkolókban helyezendő el, a terhelést több helyszín között megosztva. A nagyszínpad lakóépületek közvetlen közelébe helyezése kerülendő. A rendezvény területigényét, a sátrak, a színpad és a kiszolgálás helyét, valamint az infrastruktúra (áram, víz, rakodás) csatlakozási pontjait a koncepciótervben ábrázolni kell, és a Kiíró dolgozzon ki hozzá rendezvényi üzemeltetési rendet.

6.5.3. A zöldfelületek mennyiségi és minőségi növelése

Mérleg: a zöldfelület növekedését zöldfelületi idomtervben igazolni kell. A gyephézagos és egyéb vízáteresztő burkolatok nem számíthatók egyenértékű zöldfelületnek, alkalmazásuk mértéke és indokoltsága átgondolandó.

Faállomány: az MSZ 12042:2023 Fák védelme építési területeken c. szabvány szerinti statikai és favédelmi zónák a tervezés kötelező kiindulópontjai. Az idős fák gyökérzónájában cserje- és évelőfelületek telepítése vizsgálandó, az üres fahelyek pótlandók.

Diverzitás: a zöldfelületek növelésénél kiemelten fontos a növénykiültetés diverzitása. A koncepcióterv növelje a faj- és fajtaszámot, valamint a szintezettséget (fák, cserjék, évelők, talajtakarók), ami a klímaadaptáció, az ökológiai érték és az állomány ellenálló képessége szempontjából egyaránt kedvező.

Növényalkalmazás: árnyéktűrő, klímaadaptív, alacsony öntözési igényű állomány tervezendő, differenciált fenntartási zónákkal. A templom körüli rézsűk talajlemosódását növénytelepítéssel és egyéb kertépítészeti eszközökkel kell megszüntetni. A templomra nyíló rálátások a főbb irányokból nem takarhatók ki.

Kerülendő megoldások: a pályaművek tanulságai alapján nem javasolt a zöldfelületek kis egységekre szabdalása, a gyephézagos burkolat nagy felületen való alkalmazása, a vadvirágos gyep reprezentatív térrészen való alkalmazása, valamint a fák raszteres, a kialakult állapottól idegen telepítése.

6.5.4. A térhasználat minősége

Pihenőhelyek: a bejáratok közelében árnyékos és napos, háttámlás ülőhelyek is kialakítandók, az idősebb használók igényeire figyelemmel, a templom feltáruló látványára orientálva.

Köztéri alkotások: a szobrok többsége eredeti helyén marad, áthelyezés csak a kiírás 6. melléklete szerinti, indokolt esetben történhet. A távlati köztéri alkotások helyét a koncepciótervben ki kell jelölni.

Anyag-újrahasznosítás: a Kiíró által deponált kockakövek gyalogút-burkolatként való felhasználhatóságát a koncepciótervben vizsgálni kell, ez az alacsony karbonlábnyom szempontjához is hozzájárul.

Világítás: differenciált, a fényszennyezést és az üzemeltetési költséget is figyelembe vevő világítási koncepció készüljön, a díszvilágítás nem versenyezhet a templom megvilágításával.

6.5.5. Az intézmények és a szabadtér kapcsolata

Szent László Templom: az akadálymentes megközelítés igényes, nem provizórikus kialakítással, akár az oldalbejárat felől biztosítandó.

Kroó György Zene- és Képzőművészeti Iskola: a bejárat előtt a gyerekek számára találkozási és rövid pihenőpont alakítandó ki.

Kőrösi Csoma Sándor Kőbányai Kulturális Központ: a bástyaszerű, támfallal kiemelt előtér átalakítása, a park és a város felé nyitott bejárat és a kávézóterasz helye az épület belső felújításának terveivel egyeztetve véglegesítendő.

Termelői piac és a Kőrösi Kulturális Központ mögötti terület: a parkoló felülete alkalmas legyen a kb. 1400 m^2 területigényű heti piacra és kisebb kültéri eseményekre anélkül, hogy a bejáratot és a kávézót zavarná. A parkolóban álló fák megőrzendők, a funkció nélküli Kőrösi Kulturális Központ mögötti terület szerepét és funkcióját (park vagy parkoló) a koncepciótervben rögzíteni kell.

6.5.6. A parkhasználat és a gyalogos forgalom elsődlegessége

Átközlekedési irányok: a Zeneiskola, a Halom utcai általános iskola, a Kőbányai Szent László Gimnázium, a városközpont és a Kőbánya alsó vasúti megállóhely közötti valós gyalogos irányokat felméréssel kell rögzíteni. Sehová sem vezető burkolt utak nem tervezhetők, a hiányzó kapcsolatok új, kitaposott ösvényekhez vezetnek.

Biztonság: a nappali és esti közbiztonságot a növényzet átláthatóságával, a közvilágítással és a meglévő térfigyelő kamerák látómezejének megőrzésével kell biztosítani. Ugyanakkor szem előtt kell tartani az egybefüggő cserjefoltok élőhelyteremtési céllal történő biztosítását is.

Peremterületek: az Állomás utcai torkolat teresedése a meglévő fák megtartásával és a Kőrösi Csoma sétány elkészült terveivel összehangoltan, a Bánya utcai parkoló, a Zeneiskola előtti térrész érvényesülését segítő kialakítással tervezendő.

6.5.7. Gépjárműforgalom, forgalomcsillapítás és rendezett parkolás

A forgalomcsillapítás mértéke: a gépjárművek teljes kitiltását a Bírálóbizottság nem tartja kedvezőnek, mert az intézmények kiszolgálása, a rendezvények és a mozgáskorlátozott személyek szállítása működési problémákat okozhat. Ugyanakkor a park belső útjain valamilyen forgalomcsillapítás mindenképpen indokolt, ezért a koncepcióterv a korlátozott, engedélyhez kötött és időszakos behajtás eszközeivel dolgozzon.

Forgalmi modellezés: a park belső útjainak megszüntetése vagy korlátozása csak forgalomszámlálásra és modellezésre alapozva véglegesíthető, amely igazolja a környező utcák terhelhetőségét és az intézmények kiszolgálását.

Iskolai érkezés: az iskolautca és a K+R rendszert a Halom utcai Szent László Általános Iskolával, a szülőkkel és a hatóságokkal közösen, taktikai urbanizmus eszközeivel kell bevezetni.

Parkolási mérleg: a megszűnő szabályos várakozóhelyek pótlásának helyét a megtartandó fák veszélyeztetése nélkül kell kijelölni. Javasolt a már kijelölt várakozási övezet működtetésének előkészítése és mikromobilitási pontok (kerékpár, BUBI, megosztott eszközök) kialakítása. A parkolást a park szegélyterületein és a Kőrösi Kulturális Központ mögötti területrészen célszerű megoldani.

Fővárosi közúthálózat: a Kőrösi Csoma Sándor út meglévő forgalmi rendje a kiírás szerint nem módosítható. A Halom utcai csomópont átépítésére tett pályázói javaslatok ezért csak távlati lehetőségként, a fővárosi kezelővel egyeztetve kezelhetők, a koncepcióterv működőképessége nem függhet tőlük.

6.5.8. Csapadékvíz-gazdálkodás

Értékes pályázói javaslatok: a csapadékvíz-elvezetés és -kezelés terén több pályamű is értékes javaslatokat adott (esőkertek, vízáteresztő burkolatok, tetővizek tározása, zöldtető, lépcsőzetes visszatartási elvek). A Bírálóbizottság hangsúlyozza, hogy a jövőben a csapadékvíz helyben tartása kiemelt szempont lesz, ezért a koncepcióterv ezeket a javaslatokat egységes rendszerbe foglalva dolgozza ki.

Vízmérleg: a koncepciótervhez számszerű csapadékvíz-mérleg készüljön, a klímaváltozást is figyelembevevő mértékadó csapadékra meghatározott visszatartási céllal.

Tetővizek: elsődlegesen a templom és az intézmények tetőfelületeiről lefolyó vizek gyűjtése, tározása és öntözési célú hasznosítása vizsgálandó, szikkasztási és talajvizsgálatra alapozva. A talajban történő csapadékvíztározás, mint a talajvíz emelésének, vagy szintjének megőrzése miatt követendő ökohidrológiai irány.

Védelem: a helyben tartott víz nem károsíthatja az épületeket, különösen a műemlék templom alapozását, a műtárgyakat és a meglévő faállományt. Mérlegelendő a kísérleti, hosszú távú tapasztalattal nem rendelkező technológiák mellett a költséghatékony, jól üzemeltethető megoldások alkalmazása.

Zöldtető: a Kulturális Központ zöldtetője (és/vagy kéktetője) a csapadékvíz-megtartás eszközeként is érdemes a megfontolásra, amennyiben statikailag megoldható (lásd 3. pont).

Egyeztetés: az egyesített csatornahálózat tehermentesítését a közműüzemeltetővel egyeztetve kell megtervezni.

6.5.9. Gazdaságosság, ütemezhetőség és fenntartás

Költségkeret: a Kiíró a koncepcióterv megrendelésekor határozzon meg irányadó beruházási keretet, a pályaművek 2,07 és 2,85 milliárd Ft közötti becslései alapján a program ehhez igazítható legyen.

Ütemezés: az ütemek önállóan működőképesek legyenek, és az első ütem valósítsa meg a koncepció meghatározó térszerkezeti elemeit.

Üzemeltetés: a koncepcióterv tartalmazzon üzemeltetési és fenntartási költségbecslést, és a tervezésbe már a korai fázisban vonják be a KŐKERT Kőbányai Non-Profit Közhasznú Kft.-t. Az egyedi, nehezen pótolható utcabútorok és burkolati elemek aránya a fenntarthatóság érdekében mérséklendő, ugyanakkor az egyedi, de időtálló megoldások támogatandóak (pl. a történeti kapcsolódás jegyében a mészkő tömbszerű alkalmazása a felületivel ellentétben).

7. A továbbtervezés folyamatára vonatkozó ajánlások

Alátámasztó vizsgálatok: a koncepcióterv előtt vagy azzal párhuzamosan szükséges a részletes favizsgálat aktualizálása, a talaj- és szikkasztási vizsgálat, a forgalomszámlálás és forgalmi modellezés, valamint a közműhelyzet pontosítása.

Partnerség: a Bírálóbizottság javasolja, hogy a pályaművek kiírás szerinti nyilvános bemutatása adjon lehetőséget a lakossági vélemények gyűjtésére és a programalkotásra. A koncepcióterv véleményezésébe vonják be a téren működő intézményeket, az egyházközséget és a Szent László Napok szervezőit.

Településterv: a koncepcióterv szabályozási következményeit (zöldfelületi arány, közlekedési és parkolási rend, rendezvényterületek) a készülő kerületi településtervben érvényesíteni kell.

A továbbtervezés során a tervet a térhez kapcsolódó projektekkel össze kell hangolni.

Szakmai kontroll: a Bírálóbizottság javasolja, hogy a koncepcióterv véleményezésébe a Kiíró vonja be a Bírálóbizottság tájépítész és közlekedési szakértő tagjait, az ötletpályázati ajánlások következetes érvényesülése érdekében.

Andaházy László
a Bírálóbizottság elnöke

Móré Tünde
a Bírálóbizottság társelnöke

D. Kovács Róbert Antal
a Bírálóbizottság tagja

Radványi Gábor
a Bírálóbizottság tagja

dr. Almási Balázs
a Bírálóbizottság tagja

Turcsányi Katalin
a Bírálóbizottság tagja

Tatai Zsombor
a Bírálóbizottság tagja

Becsák Péter
a Bírálóbizottság tagja

Melléklet: a pályaművek azonosítói, díjazottjai

A Bírálóbizottság az ötletpályázat eredményét az alábbiak szerint állapította meg:

Eredmény	Díjazás (bruttó)	Pályamű bírálati sorszáma	E-Tervpálya azonosító	Pályázók neve
I. díj	10 000 000 Ft	5.	1HELH4	**Studio EE Tájépítész Iroda Bt.** vezető tervező: Tóth Evelin Enikő okl. tájépítész tervezők: Barcsay Gergő okl. tájépítész Barcsay-Horváth Veronika okl. tájépítész Városy Dóra Marianna okl. tájépítész
II. díj	8 000 000 Ft	7.	HDZZM9	**Garten Studio Kft.** vezető tervezők: Szloszjár György okl. táj- és kertépítész mérnök Vastagh Gabriella okl. táj- és kertépítész mérnök Stéhli Zoltán okl. tájépítész mérnök tervezők: Ercsényi Balázs okl. közlekedés-építőmérnök Lach Bálint okl. tájépítész mérnök Simon-Kiss Márta okl. tájépítész mérnök Fülöp Borbála okl. tájépítész mérnök Csákó Edina okl. tájépítész mérnök Zvolenszky Ágota okl. tájépítész mérnök Zubály Viktória tájépítész hallgató Szécsényi Hargita
III. díj (megosztott díj)	3 000 000 Ft	2.	JM25R7	**TOK Design Kft.** vezető tervező: Vincze Attila okl. táj- és kertépítész mérnök tervezők: Margit-Angyal Andrea okl. tájépítész mérnök Hudák Katalin okl. tájépítész mérnök Simon Katalin okl. tájépítész mérnök Vadász Dániel okl. tájépítész mérnök Vértesi Virág okl. tájépítész mérnök

				Alisa Sozinova Erdős András
III. díj (megosztott díj)	3 000 000 Ft	6.	NGN0SG	**s73 Tájépítész Tervező Iroda Kft.** vezető tervező: Mohácsi Sándor okl. tájépítész mérnök tervezők: Bálint Krisztina okl. tájépítész mérnök Gärtner Áron Holicza Fanni Zita Karácsony Lenke Kovács Dávid Lovas Lars Vincze Vera Anna
Megvétel	1 000 000 Ft	8.	3A1JU0	**4D Tájépítész Iroda Kft.** vezető tervezők: Balogh Andrea okl. tájépítész mérnök Majoros Csaba okl. tájépítész mérnök Takács Katalin okl. tájépítész mérnök tervezők: Szegő János okl. közlekedés-építőmérnök Bartha Árpád Zsolt Bolyki Fanni Éliás Milán Gulyás Soma Házi András Tacsi-Sas Brigitta

Benyújtott pályaművek:

Pályamű bírálati sorszáma	E-Tervpálya azonosító	Eredmény
1.	268L28	Nem részesült díjazásban, illetve megvételben. A pályamű nem teljesítette a pályázati kiírás 1.6. pontja szerinti szakmai jogosultsági követelményeket, ezért kizárásra került.
2.	JM25R7	III. díj (megosztott díj)
3.	RUO6MU	Nem részesült díjazásban, illetve megvételben.
4.	OWP6A0	Nem részesült díjazásban, illetve megvételben.
5.	1HELH4	I. díj
6.	NGN0SG	III. díj (megosztott díj)
7.	HDZZM9	II. díj
8.	3A1JU0	Megvétel
9.	AC6G03	Nem részesült díjazásban, illetve megvételben.
10.	0S7CR3	Nem részesült díjazásban, illetve megvételben. A Bírálóbizottság a tartalmi hiányosságot tartalmazó pályaművet az értékeléséből kizárta.